

Complexnummer: 520674

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Begraafplaats Westerveld

Aantal complexonderdelen	Monumentnummers van complexonderdelen
13	520675, 520676, 520677, 520678, 520679, 520680, 520681, 520682, 520683, 520684, 520685, 520686, 520687

Woonplaats	Gemeente	Provincie
Driehuis NH	Velsen	Noord-Holland

Locatie van het hoofdoject

Duin- en Kruidbergerweg 6, 1985 HG te Driehuis NH

Complexomschrijving

Inleiding

Tegen de binnenduinrand ten westen van Driehuis gesitueerde particuliere BEGRAAFPLAATS genaamd Westerveld. Het oudste gedeelte van deze voor alle gezindten bestemde begraafplaats is in 1888-1890 aangelegd naar ontwerp van de Haarlemse tuinarchitect L.P. Zocher (1820-1915). Opdrachtgever was de in 1888 opgerichte N.V. Begraafplaats Westerveld waarin een zevental, voornamelijk uit Amsterdam afkomstige notabelen en commissionairs in effecten deel nam, evenals de Rotterdamse architect J.C. van Wijk. Door de voortdurende bevolkingsgroei in Amsterdam was er in de tweede helft van de 19de eeuw een sterke behoefte aan nieuwe begraafplaatsen. Na de Oosterbegraafplaats (1864) en Zorgvlied (1870) volgde het initiatief om buiten Amsterdam op het landgoed Westerveld in Driehuis een begraafplaats op te richten. Door de hoge zandgrond en beplanting was dit landgoed hiervoor veel beter geschikt dan de moerassige veengronden rond Amsterdam die alleen tegen hoge kosten konden worden opgehoogd. De ligging van het landgoed aan de spoorlijn Haarlem-Uitgeest (1867) maakte het mogelijk de afstand vanuit Amsterdam per rouwtrein te overbruggen. Daartoe werd zowel aan De Ruyterkade in Amsterdam als bij Westerveld in 1890 een rouwstation gebouwd naar ontwerp van de genoemde architect Van Wijk. Het rouwstation in Westerveld was gelegen aan een aparte aftakking van de spoorlijn en deed tevens dienst als aula. In 1962 werd het gesloopt voor de bouw van de huidige aula (het station aan De Ruyterkade deed dienst tot 1910). Het in 1890 geopende oudste deel van de begraafplaats is aangelegd in Engelse landschapsstijl waarbij Zocher gebruik maakte van de natuurlijke geaccidenteerdeheid van het duingebied. Vanaf het einde van 19de tot ver in de 20ste eeuw is de

begraafplaats in dezelfde stijl geleidelijk aan uitgebreid.

Zowel in materiaalgebruik als vormgeving is er een grote verscheidenheid aan grafmonumenten. De volgende twaalf grafmonumenten maken, naast de aanleg met bijbehorende padenstelsels en beplanting (voorzover oorspronkelijk), met name deel uit van de bescherming: de grafmonumenten van C.S. Adama van Scheltema (plaatsnr. I 68), A.G. van Hamel (E 13-14), L. Hardenberg (E 5) en W. Sonneveld (S 125 A), de graftombe van H. van Wermeskerken (F 17 C), de urnenmonumenten van A. Fokker (H 31 A), J.B. van Heemskerck van Beest (E 75), de families Von Saher (I 46) en Westerman (S 129), F.M. Wibaut (H 44 C) en H.G. van Wijngaarden (G 2/130), en de bovengrondse grafkelder van de familie Van Tienhoven (K 4). De bij de ingang aan de Duin en Kruidbergerweg gelegen villa Westerveld uit 1866 is reeds als rijksmonument beschermd. Van de oorspronkelijke buitenplaats Westerveld, een 17de-eeuwse hofstede die in de 18de eeuw werd vernieuwd en vergroot, resteert de lindenlaan tussen het kantoor en het parkeerterrein bij de ingang. Deze laan zet zich in zuidwestelijke voort tegen een hoge duintop die bekroond werd door een 18de-eeuws torentje (van dit in 1941 gesloopte torentje van Blaauw rest de fundering). In het noordelijke gedeelte van de begraafplaats bevindt zich het afzonderlijk als rijksmonument beschermde crematorium Westerveld.

Omschrijving

De circa 20 hectare grote begraafplaats wordt begrensd door de noord-zuid gerichte spoorlijn Haarlem-Uitgeest en de Duin en Kruidbergerweg in het oosten, de Slingerduinlaan in het noordwesten en een voormalige tankgracht in het zuiden. Het in een bebost duingebied gelegen terrein heeft een heuvelachtig karakter. Het oudste gedeelte van de begraafplaats is gelegen direct ten westen van de spoorlijn, tussen de aula en het crematorium in het noorden (de vakken A, B, D, F en de vakken E, G, I, H gedeeltelijk). Dit gedeelte is aangelegd in Engelse landschapsstijl met slingerende paden en een schilderachtige beplanting. In het oudste gedeelte bevinden zich de grafmonumenten van Van Hamel, Hardenberg, Van Heemskerck van Beest, Van Wermeskerken en Van Wijngaarden. Geleidelijk aan heeft de begraafplaats zich uitgebreid in westelijke en zuidelijke richting, waarbij de landschappelijke aanleg werd voortgezet. De overige zeven genoemde grafmonumenten bevinden zich in het gedeelte ten westen van de eerste aanleg. De meeste grafmonumenten, naast de zogenaamde zandgraven komen ook grafkelders voor waarvan veertien bovengronds, zijn op weinig regelmatige wijze geplaatst en gericht op de paden. Langs de paden van de begraafplaats staat op enkele plaatsen (onder meer in vak G) een opvallend vormgegeven en vermoedelijk uit het begin van de 20ste eeuw daterende natuurstenen rustbank waarvan de met een gestileerd reliëf verfraaide gesloten rugleuning aan weerskanten eindigt in een treurende en geknielde vrouwenfiguur.

Waardering

De begraafplaats met bijbehorende onderdelen is van algemeen belang wegens cultuurhistorische waarde als één van de oudste nog in gebruik zijnde particuliere begraafplaatsen in Nederland en als merendeels gaaf bewaard gebleven begraafplaats uit het laatste kwart van de 19de-eeuw, aangelegd in Engelse landschapsstijl naar ontwerp van L.P. Zocher; wegens de ontwerp kwaliteit en de relatieve gaafheid van de aanleg; wegens de aanwezigheid van graven van prominente families en personen die van belang zijn geweest voor de geschiedenis.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 520675

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 augustus 2001
Kadaster deel/nr	82726/3

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Driehuis NH	Velsen	Noord-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Driehuis	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Velsen	G			1006

*Omschrijving***

Inleiding

Tussen 1888 en 1890 naar ontwerp van L.P. Zocher gerealiseerde PARKAANLEG van de begraafplaats Westerveld. De aanleg is uitgevoerd in Engelse landschapsstijl, waarbij Zocher gebruik maakte van de natuurlijke geaccidenteerdheid van het terrein. Latere uitbreidingen zijn in dezelfde stijl uitgevoerd. Het tussen de vakken A en F lopende oostelijke slingerpad was door Zocher aangelegd als een beukenlaan, maar in XXd zijn de beuken vervangen door paardenkastanjes.

Omschrijving

Het in 1890 in gebruik genomen oudste gedeelte van de begraafplaats is gesitueerd aan de oostrand van het duingebied op de overgang van de duinen naar het vlakkere terrein ten oosten hiervan. Door gebruik te maken van deze natuurlijke overgang kent het oudste gedeelte een gevarieerde en globaal tweedelige opzet met een tegen een duinhelling gelegen westelijke helft die overgaat in een vrij vlakke oostelijke helft. Zowel tegen de duinhelling als in het vlakkere terrein lopen slingerpaden waarvan de belangrijkste evenals het terrein zelf oost-west gericht zijn. De duinhelling is door Zocher beplant met diverse soorten loofbomen, met name beuken en langs de oostkant van het onderste pad ook eiken, linden en (achteraan) een plataan. Naast loofbomen paste hij ook naaldbomen toe, waaronder taxussen. Zo stond bij de kruising van de twee slingerpaden tussen de vakken D, E, F en G in vak F een groep taxussen waarvan er één resteert. Op dezelfde kruising stond in vak G een acacia. Ook andere snijpunten van de paden in de oostelijke helft zijn beplant, waardoor een gevarieerde wandeling ontstaat door afwisselend begroeide gedeelten en meer open stukken die vrij uitzicht bieden, met name op de lager gelegen oostelijke helft van de begraafplaats. Deze helft heeft Zocher, afgezien van de genoemde beukenlaan langs de oostrand, relatief open gehouden met enkele solitaire bomen langs de paden. De tussenliggende (gras)percelen worden in noordelijke richting groter: twee kleine ovaalvormige percelen bij de ingang, aansluitend een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

groter ongeveer half rond perceel (vak D), en vervolgens een groot en enigszins grillig gevormd open middenterrein (vak F). Van de solitaire bomen is de voor een begraafplaats toepasselijke treurbeuk vlak bij de ingang (zuidkant vak D) sterk beeldbepalend. De naastgelegen eik is gezien zijn ouderdom mogelijk een bij de aanleg gehandhaafde bestaande boom. De solitaire beuk in de achterste helft van het grote middenperceel behoort ook tot de oorspronkelijke aanleg. Oorspronkelijk kwamen ook iepen voor, maar deze zijn wegens de iepziekte gerooid. De slingerpaden van het oudste gedeelte zetten zich voort in de latere uitbreidingen. Ook dit later in exploitatie genomen duingebied is beplant met diverse soorten loof- en naaldbomen en hakhout. In het gedeelte ten westen van de eerste aanleg bevindt zich een duinrug waarin een aantal bovengrondse grafkelders van kort na de eeuwwisseling.

Waardering

De landschappelijke parkaanleg met bijbehorende padenstelsels en beplanting is van algemeen belang als historisch-functioneel en structurerend onderdeel van de begraafplaats Westerveld; wegens de ontwerp kwaliteit en de relatieve gaafheid van de aanleg; als karakteristiek ontwerp van L.P. Zocher uit 1888.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Begraafplaats

Monumentnummer*: 520676

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 augustus 2001
Kadaster deel/nr	82726/13

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Driehuis NH	Velsen	Noord-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Driehuis	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Velsen	G			1006

*Omschrijving***

Inleiding

GRAFTOMBE van de journalist en letterkundige J.W.H. van Wermeskerken (1882-1937). Van Wermeskerken was onder meer buitenlands correspondent voor de N.R.C. en De Telegraaf. De uit 1937 of 1938 daterende graftombe is ontworpen door Jan de Meijer (1878-1950). Naast beeldhouwer was De Meijer ook architect, hetgeen tot uiting komt in de architecturale opzet van het grafmonument. Stilistisch kan het monument omschreven als "gestript" classicisme. Het mozaïek onder de baldakijn is vermoedelijk vervaardigd door atelier W. Bogtman in Haarlem.

Omschrijving

Bijna 3 meter hoog grafmonument van crèmekleurig kalksteen bestaande uit een rechthoekige sokkel van ca. 2,15 x 3,15 m waarop een sarcofaag omringd door tien kolommen die een baldakijn dragen. De voorzijde van de sarcofaag vermeldt in bronzen letters het opschrift "HENRI VAN WERMESKERKEN/ JOURNALIST/ LITERATOR/ 22.3.1882 TOONEELSCHRIJVER 7.6.1937". Het baldakijn heeft een buitenrand die naar boven toe naar voren komt. De gewelfde binnenzijde van het baldakijn is uitgevoerd als een mozaïek voorstellend een stralende zon van goud tegen een blauwe hemel.

Waardering

Het grafmonument is van algemeen belang wegens cultuurhistorische waarde als gaaf bewaarde graftombe uit de jaren '30 van de twintigste eeuw op de begraafplaats Westerveld; wegens de funerair-historische en genealogische waarde; wegens het materiaalgebruik en vormgeving.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Graftombe

Monumentnummer*: 520677

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 augustus 2001
Kadaster deel/nr 82726/20

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Driehuis NH Velsen Noord-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Driehuis

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Velsen G 1006

Omschrijving**

Inleiding

Uit 1930 daterend URNENMONUMENT van H.G. van Wijngaarden (1876-1929), eerste predikant van de Vrije Gemeente te Amsterdam na de dood van haar oprichters, de gebroeders Hugenholtz. Het monument is van de hand van de beeldhouwer Nicolaas van der Kreek (1896-1967) en werd bekostigd uit een speciaal daartoe opgericht fonds.

Omschrijving

Hoog asymmetrisch opgezet urnenmonument bestaande uit een ranke drie meter hoge achterplaat van euvillesteen die paraboolvormig eindigt en waartegen rechts van het midden een haakse en lagere plaat van hetzelfde materiaal waaruit bovenaan een sculptuur voortkomt in de vorm van een gestileerde mannenfiguur met zijn rechter hand in spreekhouding en zijn linker hand rustend op een bijbel. Links van deze dwarsplaat en haaks op de achterplaat bevindt zich onderaan een forse urn van ruwbehakt syaniet met een halfronde voorzijde en een deksel in de vorm van een smaller afgerond blok dat gladder afgewerkt is. De achterplaat draagt in bronzen letters (ontbreken deels) de volgende opschriften: "H.G. VAN/ WIJNGAARDEN/ 1-7-1929" en lager "VOOR VROOMHEID/ IN/ PROTESTANTISME". Op de linkerzijde van de dwarsplaat staat in bronzen letters (ruim 2/5 ontbreekt) van boven naar onder "VEREENIGING/ `VRIJE GEMEENTE'/ TE AMSTERDAM/ EVANGELISCHE/ MAATSCHAPPIJ/ EN/ INTERNATIONAAL/ VERBOND TOT/ VEREENIGING EN/ BEVORDERING/ VAN HET/ PROTESTANTISME". Aan de rechterzijde wordt de dwarsplaat geflankeerd door een meer terugliggende en enigszins lagere rechthoekige dwarsplaat van syaniet.

Waardering

Het grafmonument is van algemeen belang wegens cultuurhistorische waarde als karakteristiek en gaaf bewaard urnenmonument uit

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

het tweede kwart van de twintigste eeuw op de begraafplaats Westerveld; wegens de funerair-historische en genealogische waarde; wegens het materiaalgebruik en vormgeving.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Grafmonument

Monumentnummer*: 520678

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 augustus 2001
Kadaster deel/nr 82726/26

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Driehuis NH Velsen Noord-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Driehuis

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Velsen G 1006

Omschrijving**

Inleiding

URNENMONUMENT van de familie Von Saher. Het uit de jaren '20 of het eind van de jaren '10 daterende urnenmonument is van de hand van de Amsterdamse beeldhouwer Hildo Krop (1884-1970). Eén van de bijgezette urnen is die van Eduard August von Saher (1849-1918), directeur van het Museum van Kunst toegepast op Nijverheid en de School voor Kunstnijverheid te Haarlem.

Omschrijving

Circa 1,90 m breed en 2,10 m diep urnenmonument van crèmekleurig kalksteen waarvan de ruim 2 meter hoge halfronde achterwand een plat dak heeft dat middenvoor naar voren uitspringt en hier voorzien is van de familienaam in opvallend vormgegeven letters. Vooraan op de halfhoge zijwanden staat een expressief vormgegeven sculptuur: links een geknielde vrouwenfiguur die de droefheid symboliseert, rechts een door beierende klokken omgeven vrouw als symbool voor de vreugde. De achterwand is aan de binnenzijde uitgevoerd als een zeszijdige urnenwand met bovenin zes gesloten urnnissen, in de onderliggende rij vier dito urnnissen, en hieronder twee eveneens dichte nissen. De voorplaat van elke urnnis wordt vergrendeld door een opgeschroefde koperen plaat in de vorm van een naar beneden gerichte pijl waarin de naam van de overledene is uitgespaard alsmede de datum en plaats van geboorte en overlijden. Op de vloer in het urnenmonument liggen onregelmatig gevormde vloertegels.

Waardering

Het grafmonument is van algemeen belang wegens cultuurhistorische waarde als karakteristiek en gaaf bewaard urnenmonument uit het interbellum op de begraafplaats Westerveld; wegens de funerair-historische en genealogische waarde; wegens materiaalgebruik en kenmerkende vormgeving.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Grafmonument

Monumentnummer*: 520679

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 augustus 2001
Kadaster deel/nr	82726/33

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Driehuis NH	Velsen	Noord-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Driehuis	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Velsen	G			1006

*Omschrijving***

Inleiding

Uit 1937 daterend URNENMONUMENT van de Amsterdamse wethouder voor Volkshuisvesting en Financiën F.M. Wibaut (1859-1936). Het sobere grafmonument werd in 1937 vervaardigd door de Bergense beeldhouwer Tjipke Visser. Onder de staande grafsteen is de urn van Wibaut bijgezet evenals die van zijn in 1952 overleden echtgenote M. Wibaut-Berdenis van Berlekom, schrijfster en oprichtster van de Bond van Sociaal-Democratische Vrouwenclubs.

Omschrijving

Staande grafsteen van euville-steen met een hoogte van circa 1,60 m, een dikte van 20 cm en een breedte van 0,94 m. In het half rond beëindigde bovenste gedeelte van de steen zijn in reliëf ontluikende kastanjeknoppen uitgehouwen met daaronder het opschrift: "ER IS MAAR EEN LAND - ONZE AARDE/ ER IS MAAR EEN VOLK - DE MENSHEID/ ER IS MAAR EEN GELOOF - DE LIEFDE". Hieronder vermeldt de grafsteen in karakteristieke bronzen letters de namen van de overledenen en hun door een bloemmotiefje gescheiden geboorte- en sterfdata: "F.M. WIBAUT/ 23-6-1859 * 29-4-1936/ M. WIBAUT -/ BERDENIS VAN BERLEKOM/ 14-3-1862 * 22-4-1952".

Waardering

Het grafmonument is van algemeen belang wegens cultuurhistorische waarde als karakteristiek en gaaf bewaard urnenmonument uit de jaren '30 van de twintigste eeuw op de begraafplaats Westerveld en als grafmonument van de Amsterdamse wethouder F.M. Wibaut.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
-----------------------	---------------------	----------------

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Begraafplaats en -onderdelen

Grafmonument

Monumentnummer*: 520680

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 augustus 2001
Kadaster deel/nr	82726/82

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Driehuis NH	Velsen	Noord-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Driehuis	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Velsen	G			1006

*Omschrijving***

Inleiding

Uit 1898 daterend GRAFMONUMENT van Louise Hardenberg (1844-1898), directrice van de Kweekschool voor Bewaarschoolonderwijzeressen. Het monument werd in opdracht van haar leerlingen en vrienden vervaardigd door Bart van Hove (1850-1914), beeldhouwer en vanaf 1902 professor aan de Rijksacademie voor Beeldende Kunsten te Amsterdam.

Omschrijving

Circa 2,80 m hoog hardstenen grafmonument bestaande uit een vierkante vloerplaat (1,5 x 1,5 m) waarop een sokkel met obelisk. Vóór de obelisk zit op de sokkel een kleine treurende engel van wit marmer die een eveneens in wit marmer uitgevoerd ovaal reliëf naast zich vasthoudt voorstellend een door rozen omkransd portret van de overledene. Boven de engel is in de voorzijde van de obelisk de naam en de geboorte- en sterfdatum van de overledene gehouwen: "Louise/ HARDENBERG/ Geb 9 Maart 1844/ Overl 15 Juli 1898". De voorzijde van de sokkel draagt in aanvulling hierop de volgende tekst: "DIRECTRICE/ DER KWEESCHOOL/ VOOR/ BEWAARSCHOOLONDERWIJZERESSEN/ VAN HARE/ LEERLINGEN EN VRIENDEN".

Waardering

Het grafmonument is van algemeen belang wegens cultuurhistorische waarde als karakteristiek en gaaf bewaard laat 19de-eeuws grafmonument op de begraafplaats Westerveld; wegens de funerair-historische en genealogische waarde.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Uitvaartcentra en begraafplaatsen	Begraafplaats en -onderdelen	Grafmonument

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 520681

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 augustus 2001
Kadaster deel/nr	82726/95

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Driehuis NH	Velsen	Noord-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Driehuis	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Velsen	G			1006

*Omschrijving***

Inleiding

GRAFMONUMENT van prof.dr. A.G. van Hamel (1842-1907), Waals predikant en later Nederlands eerste hoogleraar in de Franse taal- en letterkunde. De uit 1907 of 1908 daterende grafsteen werd vervaardigd door de Amsterdamse beeldhouwer Joseph Mendes da Costa (1863-1939).

Omschrijving

Staande grafsteen van zandsteen met een hoogte van circa 2,20 m, een dikte van 20 cm en een breedte van 1,30 m. De smallere (0,90 m) en in een flauwe punt eindigende bovenste helft van de grafsteen toont in reliëf het echtpaar hand in hand en ten voeten uit: links Van Hamel met de ogen gesloten en in zijn rechter hand een boek, rechts zijn veel jongere echtgenote Marie van Stockum (1869-1953) met in haar linker hand een roos en de mond geopend als teken van rouw. Het verstrakt weergegeven echtpaar wordt geflankeerd door gestileerde klimop die zich boven hun hoofd verstrengeld en door twee eveneens gestileerde eikenbomen waarvan de toppen elkaar raken. Zowel de klimop als de eik zijn symbolen voor eeuwige vriendschap en kracht. Onder het reliëf is het volgende gedicht gehouden: "AAN UW RIJKEN SCHAT VAN KENNIS/ PAARDET GIJ REINE LEVENSVREUGD/ TOT STEUN MIJ WIJZEND IN DROEVE UREN/ WAT VREUGD EN SCHOONHEID OM ONS IS". De overgang tussen het onderste gedeelte en de smallere bovenste helft van de grafsteen wordt aan weerszijden gemarkeerd door een uiltje als symbool van de wijsheid.

Waardering

Het grafmonument is van algemeen belang wegens cultuurhistorische waarde als karakteristiek en gaaf bewaard vroeg 20ste-eeuws grafmonument op de begraafplaats Westerveld; wegens de funerair-historische en genealogische waarde; wegens de kenmerkende

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

vormgeving.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Grafmonument

Monumentnummer*: 520682

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 augustus 2001
Kadaster deel/nr	82726/111

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Driehuis NH	Velsen	Noord-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Driehuis	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Velsen	G			1006

*Omschrijving***

Inleiding

GRAFMONUMENT van de dichter C.S. Adama van Scheltema (1877-1924). Het grafmonument dat de treurende muze voorstelt werd in 1926 vervaardigd door zijn vriend, de Bergense beeldhouwer Tjipke Visser. Oorspronkelijk stond voor dit beeld een bloembak gedragen door vier vrouwenfiguurtjes die de vier kunsten voorstelden (architectuur, beeldende kunst, literatuur en muziek). In 1927 werd deze bloembak door de weduwe naar elders verplaatst.

Omschrijving

Grafmonument met een rechthoekig grondvlak van 1,50 bij 2,65 m waarbinnen een ruwbehakte buitenrand van lichtgrijs graniet en een circa 1,30 m hoge en half rond beëindigde achterwand van hetzelfde materiaal met zowel op de voor- als achterzijde een rond gepolijst vlak. Vóór deze achterwand zit op een ruwbehakte rechthoekige vloerplaat van hetzelfde materiaal een geknielde treurende vrouw met in haar rechter hand een bosje bloemen en de linker hand voor haar gezicht. Deze in beige kalksteen gehouwen vrouw stelt de muze voor treurend op het graf. Vóór het beeld ligt een kleine rechthoekige naamsteen van het genoemde graniet met op het klimmende bovenvlak in karakteristieke letters het opschrift "C.S. ADAMA/ v. SCHELTEMA/ 26.2.1877 * 6.5.1924/ EN VROUW". Onderin het ronde vlak aan de achterzijde van de achterwand is een rechthoekig bronzen naamplaatje ingelegd met de tekst "TJIPKE VISSER/ BEELDHOUWER/ BERGEN.N.H".

Waardering

Het grafmonument is van algemeen belang wegens cultuur- en funerair historische waarde als karakteristiek en grotendeels gaaf bewaard grafmonument uit de jaren '20 van de twintigste eeuw op de begraafplaats Westerveld en als grafmonument van de bekende

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

dichter C.S. Adama van Scheltema; wegens de beeldende vormgeving.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Grafmonument

Monumentnummer*: 520683

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 augustus 2001
Kadaster deel/nr	82726/118

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Driehuis NH	Velsen	Noord-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Driehuis	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Velsen	G			1006

Omschrijving**

Inleiding

URNENMONUMENT van de luchtvaartpionier en vliegtuigbouwer Anthony Fokker (1890-1939). Het door rijksbouwmeester Gijsbert Friedhoff (1892-1970) ontworpen grafmonument werd in 1941 onthuld door het verwijderen van een kleed van vliegtuiglinnen. De bronsplastiek voorstellend een opvliegende meeuw, een door Fokker vaak gefotografeerde vogel, is van de hand van de beeldhouwer Theo van Reijn (1884-1954). Fokker overleed in de Verenigde Staten en werd gecremeerd in New York, waarna de as in 1940 werd overgevlogen.

Omschrijving

Via zes losse treden van diabas bereikbaar urnenmonument met een vierkant grondvlak van 2,62 m. Het in diabas uitgevoerde grafmonument bestaat uit een vloer van vijf bij vijf tegels omsloten door 0,40 m hoge zijmuurtjes en een hogere achterwand. De laatste draagt in bronzen letters het opschrift "LUCHTVAARTPIONIER 6 APRIL 1890 - 23 DECEMBER 1939 VLIEGTUIGBOUWER" en, op de inspringende bovenrand, de naam "ANTHONY FOKKER". Midden vóór de achtermuur staat een ranke zeshoekige kolom van gepolijst diabas met een hoogte van ruim twee meter. Deze draagt een bronsplastiek van een opvliegende meeuw. Blijkens de inscripties op vier vloertegels zijn in het graf ook de volgende familieleden bijgezet: H. Fokker (1851-1924), J.H.W. Fokker-Diemont (1865-1945), A.H.G. Fokker (1890-1939) en C. Fokker (1889-1953).

Waardering

Het grafmonument is van algemeen belang wegens cultuur- en funerair historische waarde als karakteristiek en gaaf bewaard urnenmonument uit de jaren '40 van de twintigste eeuw op de begraafplaats Westerveld en als grafmonument van Anthony Fokker;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

wegens materiaalgebruik en vormgeving.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Grafmonument

Monumentnummer*: 520684

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 augustus 2001
Kadaster deel/nr 82726/132

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Driehuis NH Velsen Noord-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Driehuis

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Velsen G 1006

Omschrijving**

Inleiding

URNENMONUMENT van de kunstschilder jkvr. J.B. van Heemskerck van Beest (1876-1923) en haar vriendin freule J.M. Tak van Poortvliet (1871-1936). Beide waren antroposofe en verrichtten onder meer onderzoek naar de emotionele waarden van kleur. Het vermoedelijk uit 1936 of 1937 daterende urnenmonument werd uitgevoerd in kubistisch-expressionistische stijl door hun vriend Jan Buijs (1889-1961).

Omschrijving

Circa 2 meter hoog asymmetrisch opgezet urnenmonument van diabaas (voetplaat) en syaniet, opgebouwd uit staande en liggende rechthoekige volumes van verschillende grootte. De voorzijde van het 58 cm brede en 52 cm diepe urnenmonument vermeldt de namen van de overledenen en hun geboorte- en sterfdata: "Jkvr JACOBA/ BERENDINA/ VAN HEEMSKERCK/ VAN BEEST/ 1.4.1876 3.8.1923", en lager "JOANNA MARIA/ TAK v. POORTVLIET/ 15.2.1871 8.7.1936". Op de voorzijde van de hoge rechthoek rechtsachter staat bovenaan de Latijnse tekst "EX DEO/ NASCIMUR/ IN CHRISTO/ MORIMUR/ PER/ SPIRITUM/ SANCTUM/ REVIVISCIMUS (uit God zijn wij geboren, in Christus zijn wij gestorven en door de Heilige Geest zullen wij herleven).

Waardering

Het grafmonument is van algemeen belang wegens cultuurhistorische waarde als karakteristiek en gaaf bewaard urnenmonument uit het tweede kwart van de twintigste eeuw op de begraafplaats Westerveld; wegens de funerair-historische en genealogische waarde; wegens materiaalgebruik en kenmerkende vormgeving.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Grafmonument

Monumentnummer*: 520685

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 augustus 2001
Kadaster deel/nr	82726/181

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Driehuis NH	Velsen	Noord-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Driehuis	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Velsen	G			1006

*Omschrijving***

Inleiding

Uit de jaren '30 daterend URNENMONUMENT van de familie Westerman. Dit urnenmonument is ontworpen door de beeldhouwer L.O. Wenkebach (1895-1962).

Omschrijving

Ruim 6 meter breed en bijna 1 m diep urnenmonument van crèmekleurig kalksteen bestaande uit een circa 1,85 m hoog en 1,15 m breed blokvormig middenvolume tussen lagere terugliggende achterwanden waarvoor vloerplaten. Het middenvolume heeft op beide voorste hoeken een in hoogrelief uitgevoerde treurende vrouwenfiguur geflankeerd door zuiltjes. Hiertussen is de voorzijde voorzien van een opliggend wapenschild tonend een maansikkel met gezicht, waarboven de naam "WESTERMAN" onder een sierrand met van links naar rechts een ster, een zon en een maan. De linker- en rechterzijde van het middenvolume hebben bovenaan een vergelijkbare sierrand waarin respectievelijk een alpha en een omega als symbool voor het begin en het einde. De twee genoemde achterwanden worden door halfzuiltjes in vieren geleed met per vlak de naam en geboorte- en sterfdatum van de overledene (de twee linker velden zijn nog leeg). De oudste vermelding is die van de op 11 juni 1935 overleden Willem Westerman wiens lijfspreuk "sine labore nihil" (zonder werk niets) ook vermeld wordt. Bovenaan alle acht vlakken bevindt zich een uitgehouwen sierrand, v.l.n.r. voorstellend vogels, vissen in het water, een banderol, een bloemenrank, een bladrank, een touw met knopen, een hagedis, en een slang die zich in de staart bijt als symbool van vergankelijkheid. In aansluiting op de achterwand wordt de vloer ervoor door opstaande randen in vieren geleed. Zowel de bovenrand van het middenvolume als van de achterwanden is afgerond, behalve op de hoeken.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het grafmonument is van algemeen belang wegens cultuurhistorische waarde als karakteristiek en gaaf bewaard urnenmonument uit de jaren '30 van de twintigste eeuw op de begraafplaats Westerveld; wegens de funerair-historische en genealogische waarde; wegens materiaalgebruik en vormgeving.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Grafmonument

Monumentnummer*: 520686

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 augustus 2001
Kadaster deel/nr	82727/9

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Driehuis NH	Velsen	Noord-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Driehuis	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Velsen	G			1006

*Omschrijving***

Inleiding

Uit 1906 daterende bovengrondse GRAFKELDER van de familie Van Tienhoven. De in landelijke stijl ontworpen ingangspartij van dit heuvelmausoleum werd ontworpen door architect J.Th.J. Cuypers (1861-1949). Opdrachtgever was de bankier mr. Gijsbert van Tienhoven (1841-1914). De leien op het dak van de ingangspartij zijn vervangen door shingles.

Omschrijving

In een heuvel gelegen bovengrondse grafkelder die plaats biedt aan achttien kisten. De symmetrisch opgezette ingangspartij bestaat uit een op nagenoeg vierkant (ca. 3,55 m breed en 3,30 m diep) grondplan opgetrokken gebouwtje dat aan de voorzijde geheel open is en waarvan de achter- en zijmuren gemetseld zijn in rode machinale waalsteen in kruisverband met snijvoeg onder een flauwhellend en enigszins overstekend schilddak. De laatste sluit aan tegen de als tuitgevel uitgevoerde en met zandsteen afgedekte achtermuur waarin een opgeklampte toegangsdeur van gelakt eikenhout afgehangen aan twee hoefijzervormige duimgehengen die rusten op zandstenen duimstenen. Boven de deur bevindt zich een zandstenen latei met het opschrift "ZOEK UWE DOODEN BIJ DE LEVENDEN" en daarboven een eveneens in zandsteen uitgevoerd vlakreliëf voorstellend een opstijgende vrouw temidden van engelen. Het voorste gedeelte van de zijmuren is tot halve hoogte opgetrokken en hier, evenals de voorkant van de zijmuren, afgedekt met zandsteen. Op deze zandstenen dekstenen rust een lage achthoekige hoekstijl van gelakt eikenhout voorzien van in- en uitzwenkend geprofileerde korbelen. Tegen de binnenzijde van beide zijmuren hangt een witmarmeren gedenkplaat met daaronder een sobere hardstenen bank die aansluit tegen de achtermuur. De rechthoekige gedenkplaten hebben een gestileerde florale sierrand waarin vergankelijkheidssymbolen zijn verwerkt (onder meer papavers en vlinders). Op elke gedenkplaat staan acht overledenen vermeld met hun voornamen (aangetrouwden tevens met hun achternaam) en geboorte- en overlijdensdatum. De ziende kap is uitgevoerd als

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

beschoten sporenkap. De vloer bestaat uit gele ongeglazuurde tegeltjes met vooraan een rand van gele waalsteen. Circa acht meter vóór de ingang wordt het familiegraf gemarkeerd door twee lage hardstenen palen waartussen een ijzeren schakelketting. De linker paal draagt als opschrift "FAMILIEGRAF", de rechter "VAN TIENHOVEN".

Waardering

Het grafmonument is van algemeen belang wegens cultuurhistorische waarde als karakteristiek en gaaf bewaarde vroeg 20ste-eeuwse bovengrondse grafkelder op de begraafplaats Westerveld; wegens de funerair-historische en genealogische waarde; wegens de vormgeving.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Grafkelder

Monumentnummer*: 520687

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 augustus 2001
Kadaster deel/nr	82727/17

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Driehuis NH	Velsen	Noord-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Driehuis	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Velsen	G			1006

*Omschrijving***

Inleiding

Uit 1926 daterend GRAFMONUMENT van W. Sonneveld (1863-1926), grootmeester van de Orde der Vrijmetselaren onder het Grootoosten der Nederlanden en vice-president van de Raad van Indië. Het grafmonument werd ontworpen door Simon Franco (1872-1931), eveneens lid van de vrijmetselaarsorde.

Omschrijving

Circa 2,50 m hoog blokvormig grafmonument van grijs kalksteen bestaande uit een rechthoekige sokkel (ca. 1,30 breed en 0,70 m diep) waarop drie uit de achterwand loskomende zuilen met bloemkapiteel die een dekplaat dragen met daarop een rechthoekig volume. De voorzijde van de laatste toont in reliëf de vrijmetselaarssymbolen passer en alziend oog geflankeerd door twee sphinxen. Boven elke zuil is in de dekplaat een letter gehouwen: van links naar rechts een "W", een "K" en een "S". Deze (vergulde) letters staan voor Wijsheid, Kracht en Schoonheid, de drie pijlers waarop de vrijmetselarij gestoeld is. Dit thema wordt in het grafmonument gevisualiseerd. Middenvoor vermeldt de sokkel "Mr. WILLEM/ SONNEVELD/ GEB./ 21 MAART 1863/ SCHIEDAM/ ---/ OVERL./ 24 MAART 1926/ 's-GRAVENHAGE" en lager "DOOR DE ORDE VAN VRIJMETSELAREN/ OPGERICHT TER EERE VAN/ DE NAGEDACHTENIS VAN HAREN/ GROOTMEESTER". De rechterzijde van de sokkel draagt als opschrift "APOLINE/ MARIE AGNES/ SONNEVELD/ -WILLINCK/ GEB. 30 MEI 1869/ ONRUST (N.O.I)/ ---/ OVERL./ 6 MEI 1946/ DALFSEN".

Waardering

Het grafmonument is van algemeen belang wegens cultuurhistorische waarde als karakteristiek en gaaf bewaard grafmonument uit de jaren '20 van de twintigste eeuw op de begraafplaats Westerveld; wegens de funerair-historische en genealogische waarde; wegens

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

materiaalgebruik en kenmerkende vormgeving.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Grafmonument